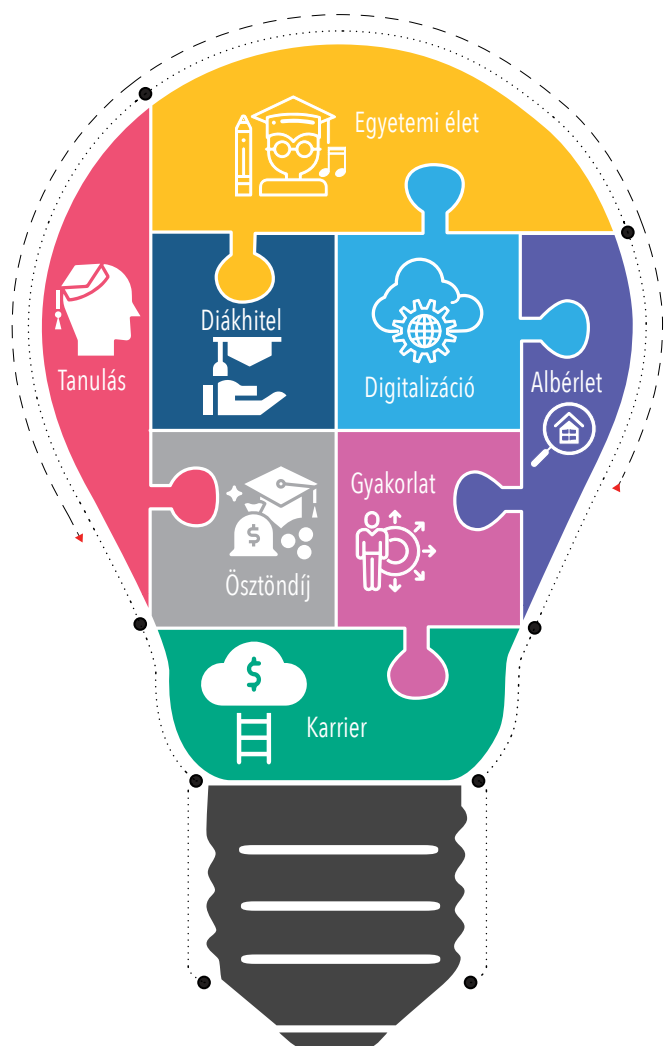

UNI 2022 NYÁR

in & out

EGYETEMEK RANGSORAI

AZ OKTATÁSI HIVATAL
ADATAI ALAPJÁN

Hankó Balázs felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár: „Áthangoltuk a felsőoktatást”

Képzési területi rangsorok a várható átlagbérek alapján

„Meg kell tanulni angolul”
– Zima Zsófia, a Bonduelle CE HR-igazgatója

Albérletárak alakulása

Bíró Pál, a Google Magyarország country menedzsere szerint a digitális tudások teszik a válságokkal szemben ellenállóbbá a jövő munkavállalóit

Szedlacskó Ádám: a Terminátor is a Flex Gyembe járna

Sokkal jobb a fiatalok önértékelése
– Márton Katalin, a Praktiker HR-és CSR-igazgatója

Continental
The Future in Motion

Continental
Artificial Intelligence
Development Center
Budapest

#OpenPositions

We make **Autonomous
Mobility** happen

Let your ideas shape the future.

www.continental.com

Pintér Livia
főszerkesztő

KEDVES OLVASÓ!

M

ájus vége az érettségi írásbeli szakaszának lezárulását és a szóbeli vizsgák kezdetét jelenti a felvételizők számára. Az év legszebb hónapja az idén még mindig – sajnálatos és szívszaggató módon – a szomszédunkban dúló háború által fenyegetett jövő képét vázolja elénk. Hogyan legyünk ezen úrrá és mi táplálja a jövőbe vetett hitünket? A gazdaság mozgatórugóját jelentő vállalkozások és az ő humánerőforrás-, valamint szellemi tőkéjüket biztosító egyetemek szakmai vezetői nekünk is úgy nyilatkoztak, hogy a jövőt csak a fiatalok tehetik biztonságosabbá, versenyképesebbé és fenntarthatóbbá. Ezek a fogalmak ma, a háború árnyékában még inkább felértékelődtek.

A technológiai megatrendek, mint az autonóm járművezetés fejlesztése, az elektromos meghajtás, a személyre szabottság és a kapcsolódási képesség erősítése összességében szakma-, valamint tudományterületek összehangolt munkáját igénylik. Kijelenthetjük, hogy a diplomások számának növelése hazánkban továbbra is nemzetgazdasági érdek.

Kiadványunkkal májusban – és ezentúl minden évben – a gyakorlat-orientáltságra, a vizsgákra való készülésre, a pénzügyi stabilitásra, a lakhatási körülmények megteremtésére koncentrálnunk. Természetesen mindezt a ti, azaz az egyetemisták és az egyetemre készülők szemszögéből. Szintén évről évre itt adjuk majd közre Így tanultok ti! kutatásunk eredményeit is, amelyből kiderül: leginkább otthon és csendben szerettek tanulni, a legtöbben pedig alaposan megfontolják, hogy hol tanuljatok tovább *(részletek a 145. oldalon)*.

A munka fókuszba állítása jó alapot adott arra, hogy az elérhető legfrissebb adatok alapján megnézzük, képzési területenként mely intézményekben végezve érhető el a legmagasabb pályakezdő átlagbér. Természetesen a regionális eltérések miatt nagyok lehetnek a különbségek, így az eredményeket is e szerint érdemes értelmezni.

A hallgatók érdekében a legtöbb egyetemen elindult a finanszírozási szerződéseikbe épített ösztöndíjra való megfelelés. Hankó Balázs felsőoktatásért felelős államtitkár lapunknak nyilatkozva kiemelte, hogy mentorprogramok, kollégium- és digitalizációs fejlesztések indultak, az intézmények több és jobb lehetőséget teremtenek a tanulóiknak a kutatásokba való bekapcsolódásra. Szalai Zoltánnal, az MCC főigazgatójával készített interjúnkból az is kiderül, miért adnak ők ma többet, mint bármely más tehetséggondozó program, és hogyan kísérik el a tehetséges fiatalokat az általános iskolától egészen az egyetemig. A Tanítsunk Magyarországot program keretében pedig – és ezt György László gazdaságstratégiaiért és szabályozásért felelős államtitkártól tudtuk meg – egyre több hátrányos helyzetű gyermek számára válik elérhetővé a továbbtanulás, a szakmaszerzés és a valós karriertervezés.

Márton Katalin, a Praktiker HR-igazgatója pedig éppen azt emelte ki, hogy a mai fiatalok önértékelése sokkal jobb, és másként kell velük együttműködni.

Miután ráhangolódtál az egyetemi életre, még kicsit gondoljunk a Pont ott Partira, a nyári fesztiválokra és az aktív, szabadban tölthető önfelédlt időkre. Mindeközben lapozd át, olvasd ki az UNI 2022 nyári kiadását, hogy felkészülten érkezz az egyetemre vagy a középiskola utolsó megmérettetései felé! ■

- 3 Előszó – Pintér Livia
4 Tartalom

ÁTTEKINTÉS

- 7 „Megújítottuk a felsőoktatást: minőség, teljesítmény, ösztönzés!” – interjú Hankó Balázs felsőoktatásért felelős helyettes államtitkárral
- 12 „Magyarország innovációs bölcsővé válhat” – interjú Kölkedi Krisztiánnal, az Express Innovation Agency stratégiai vezérigazgató-helyettesével
- 14 Több állami ösztöndíjas hely, magasabb ösztöndíjak
- 17 Tanítsunk Magyarorszáért: mentorként is élmény – interjú György László gazdaságstratégiáért és szabályozásért felelős államtitkárral
- 18 Tehetséggondozás a középpontban – interjú Szalai Zoltánnal, az MCC főigazgatójával
- 20 Hogyan lehet stabilabb anyagi helyzeted az egyetem alatt? Mutatjuk!
- 22 Biztos út az ötös érettségi után a sikeres vizsgaidőszakhoz is
- 26 Összegyűjtöttük: hogyan kapcsolódj ki a nyári szünetben
- 29 A felsőoktatás legfontosabb és folyamatos figyelmet igénylő szolgáltatása
- 32 Albérlet, te drága!
- 38 Adattartalom és módszertan
- 40 Rövidítésjegyzék: államilag elismert magyar felsőoktatási intézmények és karok
- 46 Az idén is csaknem 100 ezren jelentkeztek

KÉPZÉSI TERÜLETEK

- 48 Képzési területi rangsorok a várható átlagbér alapján

AGRÁR KÉPZÉSI TERÜLET

- 49 Nőtt az agrárképzés presztízse
- 51 Több száz éves hagyományokra alapoznak – interjú Heil Bálinttal, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánjával
- 53 Nálunk nem kell választani a karrier és a család között – interjú Zima Zsófiával, a Bonduelle CE HR-igazgatójával

ÁLLAMTUDOMÁNYI KÉPZÉSI TERÜLET

- 55 Államtudomány: közel félmilliót kereshetsz
- 57 Erős hivatástudattal könnyű – diákinterjú Ádám Balázssal
- 58 Az NKE jól szervezett, átlátható képzési struktúrájú egyetem – interjú Deli Gergellyel, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektorával
- 62 Változatos képzési és továbbképzési formák a Magyar Rendőrségnél – interjú Kovács Marcell rendőr századossal, az Országos Rendőr-főkapitányság személyügyi főigazgatóság humánigazgatási szolgálat utánpótlás-tervezési osztályának vezetőjével

BÖLCÉSÉSZTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

- 64 A bölcsészek ötöde külföldön is tanult
- 66 Fejezd ki önmagad és mutasd meg a tehetséged! – interjú Pintér Márta Zsuzsannával, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi és Művészeti Karának dékánjával
- 68 Álmodok álmodói a szakmájukat megálmodóknak (is) – interjú Lőrincz Andorral, a Millenáris Nonprofit Kft. HR-igazgatójával
- 71 Mindig is pszichológus akartam lenni! – diákinterjú Marusinszky Lorával
- 72 „Belülről éreztem, hogy nagyon fontos a segítő szakmában való elhelyezkedés” – diákinterjú Bán Rékával

GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET

- 74 Legjobban a volt CORVINUS-os hallgatók keresnek
- 76 „Nagy hangsúlyt fektetünk az utánpótlás-nevelésre” – interjú Heiszler Gabriellával, a SPAR Magyarország ügyvezető igazgatójával
- 78 Oktatás konvenciók nélkül – interjú Czeglédi Balázssal, a Blockchain Koalíció és az Edutus Egyetem közös képzésének szakmai vezetőjével
- 80 Kezdd te is egyszerűen a gazdálkodás és menedzsment alapképzést ezekkel a tippekkel! – diákinterjú Bán Szabinával

INFORMATIKA KÉPZÉSI TERÜLET

- 82 Félmillió forint feletti az informatikusok kezdő bére
- 84 Az autópálya csúcshintelligenciája – interjú Alekszjev Ritával, a cég fejlesztési központjának deep learning szakértőjével
- 86 „Az itt szerzett diploma olyan, mint egy világtűlevél” – interjú Charaf Hassannal, a BME Villamosmérnöki és Informatikai Karának dékánjával

JOGI KÉPZÉSI TERÜLET

- 89 A KRE-ről kikerülő pályakezdők fizetése kiemelkedik

MCC
Feszt

HANGOT adunk a
TEHETSÉGNEK

ESZTERGOM

2022. július 28-30.

**IRIE
MAFFIA**

BRAINS

AZAHRIAH

Margaret
ISLAND

FTF

T. Danny

BLAHALOUISIANA

DZSÜDLŐ

**FOLLOW
THE FLOW**

Richard L. Florida, John Vervaeke, Mary Harrington

...és sokan mások

Izgalmas panelbeszélgetések & Edu sétány

bemutkozik az MCC teljes képzési palettája,
szakmai intézményei, valamint partnerszervezetei

Részletek: mccfeszt.hu

 facebook.com/MCC.Feszt

 instagram.com/mccfeszt

Feszt Pass infó:

- 91 „Az itt végzettek 92 százaléka három hónapon belül talál munkát” – interjú Fábián Adriánnal, a PTE Állam- és Jogtudományi Kar dékánjával
- 93 Te is kereshetsz jól egy fiatalos csapatban! – interjú Bóné Lászlóval, a Bóné Ügyvédi Iroda alapító vezetőjével

MŰSZAKI KÉPZÉSI TERÜLET

- 95 Műszaki diplomával magas jövedelemre számíthatsz
- 99 „Értékelik a csapatszellemet” – interjú Gyulay Dáviddal, a Siemens mérnökével
- 100 Partnerségben a vállalatokkal – interjú Bíró Istvánnal, a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Karának dékánjával
- 102 Minden harmadik mérnök az Óbudai Egyetemen végez – interjú Kovács Leventével, az egyetem rektorával
- 104 „Valóban igaz, hogy leterhelnek minket” – diákinterjú Kovács Szilveszterrel

ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

- 106 A gyógyszerészek pályakezdő bére magasabb, mint az orvosoké
- 108 Biztos főállás és életpályamodell a magánegészségügyben – interjú Lancz Róberttel, a Doktor24 vezérigazgatójával
- 110 Hagyomány és újítás az orvosképzésben – interjú Kellermayer Miklóssal, a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karának dékánjával

PEDAGÓGUSKÉPZÉS KÉPZÉSI TERÜLET

- 112 A legjobb az ME-n végzett pedagógusok kezdő fizetése
- 114 A pszichológia és az anglisztika a legnépszerűbbek – interjú Horváth Gézával, a Károli Gáspár Református Egyetem dékánjával
- 116 „Ez a világ legjobb hivatása” – interjú Péter Dáviddal, a Közgazdasági Politechnikum igazgatóhelyettesével

SPORTTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

- 118 Jól keresnek a sportszervező szak diplomásai

- 120 Végre újra TF! – interjú Sterbenz Tamással, a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem rektorával
- 124 Fiatalok, éljétek offline az életet! – interjú Szedlacskó Ádámmal, a Flex Gym tulajdonosával

TÁRSADALOMTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

- 126 Elégedettek a társadalomtudományban végzettek
- 128 Sokkal jobb a fiatalok önértékelése – interjú Marton Katalinnal, a Praktiker HR- és CSR-igazgatójával
- 131 Mit kell tudni az egyetemrejárásról? – diákinterjú Mogyorósi F. Mentával
- 132 Tudományos világ és nemzetközi alkotóegyetem – interjú Bachmann Bálinttal, a Metropolitan Egyetem rektorával

TERMÉSZETTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

- 136 A képzési területen végezve a fizikusok keresnek a legjobban
- 138 A BME a hallgatóinak komplex tudást ad és keresetté teszi őket – interjú Czigány Tiborral, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektorával
- 142 A digitális tudások egyre inkább elengedhetlenné válnak – interjú Bíró Pállal, a Google Magyarország country menedzserével és Vadász Zita Marával, a Digitális Kereskedelmi Szövetség (DKSZ) vezetőjével

KUTATÁS

- 145 „Így tanultok ti”
- 146 Így tanultok ti
- 148 Megtanulni tanulni
- 151 A tanulás körülményei
- 157 Programok, munka, karrierlehetőségek – vállalkozás?
- 161 Mi alapján döntesz?

IMPRESSZUM

Főszerkesztő: Pintér Livia | **Olvasószerkesztő, korrektor:** Baross Gábor | **Címlap:** Dávid Dóra, 123RF | **Közreműködtek:** Budai Marcell, Devecsei János, Hairman Éva, Molnár Kamilla, Révész Béla, Tamás Anett

Képszerkesztő: Dávid Dóra | **Fotók, ikonok:** Fűrjes Viktória, Gyurkovits Tamás/MCC, Kollár Alíz, Kóhalmi Péter, Szedlacskó Ádám, Szilágyi Dénes, 123RF | **ISSN:** 2786-3409

Felelős kiadó: UNISide Kft., 1038 Budapest, Pusztakúti út 10. Email: uni@uniside.hu | **Ügyvezető igazgató:** Madarász János |

Terjesztés: uni@uniside.hu | **Terjesztés:** Lapker Zrt. és alternatív terjesztési pontok | **Nyomás:** Pauker Holding Kft., 1047 Budapest, Baross utca 11–15.

Az UNI in&out – Felsőoktatás 2022 nyár című kiadványban megjelent minden szerzői mű (cikk, fotó, táblázat, grafika) a nyilvánosság számára a sajtóban csak a kiadó előzetes írásbeli vagy elektronikus dokumentumban foglalt engedélyével tehető hozzáférhetővé, illetve többszörözhető. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti tiltó nyilatkozatnak minősül.

„MEGÚJÍTOTTUK A FELSŐOKTATÁST: MINŐSÉG, TELJESÍTMÉNY, ÖSZTÖNZÉS!”

„Az egyetemeknek egyszerre kell a kiválóságot táplálniuk és a hátrányos helyzetből felzárkózó hallgatók boldogulását támogatniuk. A 21. századi magyar felsőoktatásban arra törekszünk, hogy versenyképes intézményekben versenyképes tudást adjunk a fiataloknak. Egyetemünk kiváló szereplése a nemzetközi rangsorokon jelzi, hogy a fejlesztéseink iránya jó, a termés pedig kezd beérni” – fogalmazott Hankó Balázs felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár.

Az interjú felvételekor még éppen nem alakult meg az új kormány, így arról, milyen szervezeti átalakításokra lehet számítani az oktatási, illetve felsőoktatási ágazatirányításban, egyelőre nem beszélhetünk. Arról azonban igen, hogy a strukturális változásokat hogyan érdemes értékelni az elmúlt években elért eredmények fényében.

A 2014-ban megalkotott és 2016-ban kibővített Fokozatváltás a felsőoktatásban stratégia egy rugalmasabb, versenyképesebb, a magyar gazdasági és társadalmi igényeknek megfelelő felsőoktatási modell kialakítását tűzte ki céljául. Példaként vizsgáltuk Ausztriát, Finnországot és a nemzetközi vezető intézményeket, ennek eredményeként született meg egy új, alapítványi fenntartási modell gondolata, amely ezeket az igényeket kielégítheti. Így jutottunk el oda, hogy mára huszonegy egyetemünk működik közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány fenntartásában. Az új modellben az intézményi, a pénzügyi és a szervezeti, valamint az Alaptörvényben garantált oktatási-kutatói autonómia mellett egy korszerű finanszírozási rendszer is biztosított, amely a teljesítményt és a minőséget állítja a középpontjába. Mára a modellváltó intézményekbe jár a hallgatók kétharmada, azonban ha az egyházi felsőoktatást is ideszámítjuk, már háromnegyedük tanul teljesítményalapú finanszírozásban részesülő egyetemeken.

Mit jelent ez pontosan az intézmények és a hallgatók számára?

2014-hez képest két és félszer több forrást fordítunk a felsőoktatásra, 2022-ben több mint 1000 milliárd forint, azaz a GDP közel két százaléka hasznosul működtetésben és fejlesztésekben. A működési költségek a következő hat évben törvényben és kormányhatározatban rögzítettek, összesen 2000 milliárd forintot jelentenek, ez a kiszámítható gazdálkodás kulcsa. Ez azonban nem ajándék, a kifizetések az intézmények közép- és felsőfokú finanszírozási szerződéseiben rögzített feltételekhez kötöttek. Az első évben a finanszírozás 30, jövőre 40, 2024-ben pedig az 50 százalékra függ teljesítmény- és minőségindikátoroktól.

Miért lesz jó ez a hallgatóknak?

A hatéves finanszírozási szerződésekben foglalt teljesítményindikátoroknak köszönhetően várhatóan csökken a diákok lemorzsolódása, mentor- és olyan képzési programok indulnak, amelyek segítik a hallgatók megtartását. Fontosnak tartjuk, hogy ha már tizenkét állami finanszírozott ösztöndíjas fél-évet biztosítunk, akkor a tanulók ütemesen végezzenek a tanulmányaikkal, azaz az úgynevezett kredit-előrehaladást is igyekezünk serkenteni. Ahol kiemelt szempont a térségi munkaerő megtartása, ott olyan ösztöndíjakat építettünk be a finanszírozási szerződésekbe, amelyek segítik a fiatalok elhelyezkedését. Fontosak a kutatási indikátorok, mint a kutatási eredmények, a vállalati megbízások száma, összértéke, a KFI-bevételek mértéke vagy a citációk, publikációk száma. Jelentős ágazati célként dedikált bónuszt adunk a nemzetköziesítésre, ezzel is támogatva a mobilitási programokat. Az intézményi sportéletre külön indikátoraink vannak: azt gondoljuk, hogy az egyetemi sport közösséget épít, azon túl,

hogyan hozzájárul az egészség megőrzéséhez. Ezért örülünk annak, hogy Magyarországon is megerősödik ez a nyugati univerzitásokon már régóta virágzó terület. A tehetséggondozás és a szakkollégiumok támogatása is fontos indikátor. Egyszerre kell ugyanis a kiválóságot táplálnunk és a hátrányos helyzetű területekről érkező hallgatók felsőoktatásba bejutását szolgáló programokra fókuszálnunk. Emellett persze vannak egyedi ösztöndíjak is: a művészeti képzési területeknél például egy színházi produkció színpadra állítása egyenértékű a publikációkkal. Összességében tehát elmondható, hogy a modellváltást választó intézmények elégedettek, hiszen az oktatók, a hallgatók és a vezetők is tapasztalhatják, hogy a kormány tartotta magát a korábbi ígéretéhez. Azaz teljesen áthangoltuk a felsőoktatás finanszírozását, és ösztönzünk, ösztönzünk, ösztönzünk. Az egész a diákokért van: jobb lesz a képzés, gyakorlatorientáltabb, nyitottabb a kutatásokban való részvétel, a tehetséggondozás, emellett mentorprogramok segítik a beilleszkedést.

Milyen mértékeket kell elkövetni a finanszírozás ösztönzésében? Hogyan ellenőrzik az eredményeket?

Ha valaki eléri a finanszírozási szerződésben rögzített eredményt és előrelép a nemzetközi rangsorokban, akkor plusz egyévi kutatási támogatást kap. Mivel jól szerepeltek, ezért az idén többletforráshoz jut a Pannon Egyetem, az Óbudai Egyetem és a győri Széchenyi István Egyetem is. Ez milliárdos nagyságrendet jelent univerzitásonként, tehát megéri minőségfejlesztésre áldoznia az intézményeknek. Az egyetemekkel egy központi felületen közvetlenül kommunikálunk, az adatok visszacsatolásával pedig az intézmények számára lehetővé vált, hogy azokat belső használatra kari és intézeti szintre bontsák le, amivel rendszerint élnek is.

Milyen látványos eredmények köszönhetőek a modellváltásnak az elmúlt időszakban?

Míg 2010-ben a hallgatók 69 százaléka jutott be államilag finanszírozott helyre, a hosszú távú finanszírozási szerződésekben hat évre átlapodtunk meg az állami ösztöndíjas helyekre, és ott most 80 százalék ez az arány. Európában is csak néhány olyan ország van, ahol ilyen széles körben tanulhatnak állami ösztöndíjként a diákok, de a világban is nagyon ritka ez. Van emellett 30 ösztöndíj 60 milliárd forint összértékben, amellyel több mint 100 ezer hallgatót támogatnak az egyetemek tehetséggondozási, szociális és tanulmányi, közösségi, mobilitási ösztöndíjak formájában. A világ 28 ezer felsőoktatási intézményét vizsgáló nemzetközi rangsor alapján (Times Higher Education) tizenegy hazai egyetem is a legjobb öt százalékba tartozik, a Semmelweis Egyetem (SE) ráadásul a legjobb egy százalékban szerepel, a 277. helyen. Ha egy másik nemzetközi rangsort, a Quacquarelli Symonds szakterületi listáit nézzük, akkor ott tavaly 47 képzési területünk volt a világ élvonalában, ami az idén 56-ra nőtt. A mérnökképzés területén a BME a 211., az SE az élet- és orvostudományi területen a 262., az ELTE a természettudományin 287. Mindebben kulcsfontosságú szerepet tölt be a kétszer tizenöt százalékos béremelés is, amely nemcsak az alapítványi, hanem az állami és az egyházi fenntartású intézményeknél is végbement 2021 végén, 2022 elején. E kiadásokra csak az idén 64 milliárd forintot biztosított a kormány, ezzel mintegy ötvenezer munkatárs, köztük húsz ezer oktató vagy kutató keres többet. A modellváltott egyetemek dolgozóinál további fizetésemelések is voltak, viszont ennek megfelelően a teljesítményt is növelniük kellett. A sikerességhez hozzájárul az is, hogy a modellváltott intézmények vezetői havonta workshopokon oszthatják meg egymás-

sal a bevált gyakorlatokat. A diplomások bérelőnye 80 százalék, és kicsivel több mint egy hónap alatt elhelyezkednek, tehát van kereslet a hazai felsőoktatásban végzettkre. A nemzetköziesítés tekintetében is jól állunk: a külföldi hallgatók száma 2013 óta több mint 65 százalékkal, 40 ezerre nőtt Magyarországon, ezzel mintegy 100 milliárd forintos nemzetgazdasági bevételt hozva az országba. A legtöbben az orvos- és egészség tudományi képzések miatt érkeznek hozzánk, amelyek az idén márciusban nyerték el az amerikai akkreditációt is. A kutatócsoportokban olyan emblemikus tudósokkal lehet együtt dolgozni, mint Karikó Katalin, Roska Botond vagy Krausz Ferenc.

A BME és az ELTE még nem lépett a modellváltás útjára. Korábban arról is volt szó, hogy számukra, méretükből és sajátosságaikból adódóan, más megoldás is lehetséges. Mi most az álláspont, az eddig nem modellváltott egyetemek státuszában lehet számítani változásra?

Az álláspontunk nem változott: ott fontolja meg a kormány a modellváltást, ahol az intézmény részéről erre igény van. Ha megnézzük az elmúlt időszakot, ahol a szenátusok a váltás mellett voksoltak, ott megvalósult a folyamat. A modellváltás lényege épp abban van, hogy egy fenntartói testület vállal felelősséget az intézmény gazdálkodásáért. Ezen intézmények működési képletében nincs benne az állam. De nem lehet a modellváltást csupán finanszírozási kérdésként értékelni. Érdemes belepillantani a jövő egy kis szeletébe a ZalaZone járműipari teszt-pálya példáján, amely megmutatja, hogy vállalati együttműködések révén egy megújult környezetben egy egyetem hogyan tud előrelépni. Kutatási hálózati együttműködés jött létre a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a győri Széchenyi István Egye-

tem, a veszprémi Pannon Egyetem, a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közhasznú Nonprofit Kft., valamint több nyugat-európai felsőoktatási intézmény részvételével. A teszt-pályához kapcsolódó kutatás-fejlesztési tevékenységek helyszíne a létesítmény szomszédságában kialakított Science Park.

ezer hallgatót az önköltséges képzési formára. A korábbi évekből kiindulva pedig mindig lehetett számítani egy nagyobb átjelentkezési hullámra, azonban ezek most elmaradtak, ezáltal az újrajelentkezési szám is csökkent. Annak is örülünk, hogy sokan maradnak az okleveles technikusképzésben, itt az a koncepció,

”RUGALMASABB, VERSENYKÉPESEBB, A MAGYAR GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI IGÉNYEKNEK MEGFELELŐ FELSŐOKTATÁSI MODELL JÖTT LÉTRE.

A modellváltás mindig úgy indul, hogy az adott intézmény kifejezi az érdeklődését. Ha egy egyetem kérdez bennünket, mi válaszolunk, ám ilyen mostanában nem történt.

Hogyan értékeli mindezek fényében a 2022. szeptemberi képzésekre beadott 99 192 első helyes jelentkezőszámot? Az elmúlt években ez mindig 100 ezer körüli volt.

Érdemes ezt a számot a 2020-as adatok fényében vizsgálni, két ok miatt. Az egyik egy felvételi strukturális kérdés, onnantól kötelező az emelt szintű érettségi, a másik pedig egy szervezeti: 2020 a modellváltás előtti év, ha a CORVINUS-t első fecskeként nem vesszük ide. Abban az évben volt 91 458 első helyes felvételiző, ahhoz képest látunk egy 10 százalékos körüli emelkedést. Fontos, hogy többségében a 18-20 évesek viszik ennek a legnagyobb részét, ami a demográfiai adottságokat tekintve szép eredmény. Örömteli, hogy az elmúlt években folyamatosan nőtt a felsőoktatásba jelentkezők száma. Miközben nem soroltunk át – a járvány hatására – több

hogy a szakképzést és a felsőoktatást közelítsük egymáshoz.

Az ELTE-re, a BME-re, Debrecenbe, Pécsre is többen jelentkeztek, mint 2020-ban. Van-e kiugró adatok, amiket érdemes megemlíteni?

Valóban, az ELTE-re az idén is többen, 15 610-en felvételiztek, míg a BME-re a tavalyihoz nagyon közeli 5731 volt az első helyes jelentkezőszám. Aminek nagyon örülök, hogy néhány kisebb hallgatói létszámú univerzításon jelentős bővülés látható. Közülük érdemes megnézni Kecskemétet: a Neumann János Egyetemre a tavalyi évhez képest 18 százalékkal nőtt az első helyes jelentkezések száma. De idesorolható Nyíregyháza is, ahol 12 százalékkal több volt a felvételiző, vagy Dunaujváros, ahol 6 százalékos az emelkedés. Ez nagyon jó tendencia.

A képzési területeknél pedig, 2020-hoz viszonyítva, az orvos- és egészség tudományi képzési területnél 16, az agrárnál 15, a műszakinál 7, sőt még a pedagógusképzés esetén is 5 százalékos a jelentkezésszám-növekedés.

Milyen konkrét eszközök járultak hozzá ezekhez az eredményekhez, hol tart a fejlesztési támogatások odaítélési folyamata?

A felsőoktatás és az azzal együttműködő gazdasági és társadalmi partnerek a felmért igényeik alapján 2700 milliárd forintot kapnak fejlesztési célokra. A beruházások támogatása fenntartói modelltől függetlenül minden hazai egyetemre kiterjed. Az első, 200 milliárd forintos részlet már az idén áprilisban biztosított

tése, a Táncművészeti Egyetem pedig kollégiumfejlesztésre kap támogatást. A Szegedi Tudományegyetemen a Magatartástudomány Intézet és a Fogorvostudományi Kar infrastruktúrája bővül, újul meg a támogatással. Péccsett az orvosképzést bővítik, de a Debreceni Egyetem és a Semmelweis Egyetem ingatlanportfóliója is szélesedik. Odaítéltük a 80 milliárd forintos gyakorlatfejlesztési támogatást is, amellyel a digitális, gyakorlatorientált képzésfejlesztést erősítjük. A napokban döntöt-

az egyetemeket a meggondolatlan és hibásnak bizonyult PPP-konstrukciókkal. A tavalyi év végére juttunk el oda, hogy 50 PPP-konstrukciót váltottunk ki, ami az államnak 150 milliárd forintjába került, az egyetemeknek pedig évente 10 milliárdos megtakarítást jelent. Csak tavaly 300 ezer négyzetmétert és 6000 kollégiumi helyet adtunk vissza az intézmények tulajdonába. Tavaly mindemellett nyolcezer kollégiumi helyet fel is építettünk. Ahhoz, hogy tovább tudjunk fejleszteni, először vissza kellett adnunk az egyetemeknek a létesítményeket, amelyek eddig befektetők kezében voltak, busás profitot garantálva, évtizedekre eladósítva az intézményeket. Mostantól tudjuk azt megnézni, hogy a jelenlegi 50 ezer kollégiumi férőhelyet hogyan tudjuk továbbfejleszteni.

Közeledik a ponthúzás és a nyári szünet. Lesz EFOTT és fesztiválok is.

Itt meg kell említenem, hogy a járvány elleni küzdelemben kulcsszerepet töltöttek be az önkéntes munkára vállalkozó egyetemisták. Óriási teljesítmény, hogy 2020 ősze óta 111 ezer műszakot húztak le a hallgatók az Országos Mentőszolgálatnál, több mint 15 ezren vettek részt kórházi, klinikai, mentőszolgálati, szűrési, logisztikai, ellátást segítő feladatban, éppen ezért csak a legnagyobb elismeréssel lehet róluk szólni. Az intézmények ezt kredittal, ösztöndíjjal ismerték el.

A 90 százalékos átoltottság is a diákok felelősségvállalását dicséri. Ezek nélkül ma nem tudnánk arról beszélni, hogy nyáron lesz Pont Ott Parti, július végén pedig a fenntarthatóságot középpontjába helyező EFOTT, amelynek a MATE lesz a házigazdája. A felvételi és az érettségi napjaiban kívánom mindenkinek, hogy sikerüljön a legtöbbet hoznia abból a tudásból, amit mostanáig megszerzett. Vár mindenkire a megújult magyar felsőoktatás! ■

NÉVJEGY

- 44 éves, nős, 4 gyermek édesapja.
- A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán szerzett gyógyszerészképzésű 2001-ben, majd 2004-ben gyógyszerügyi szervezés és igazgatás szakvizsgát tett. PhD-fokozatát 2005-ben szerezte meg summa cum laude minősítéssel.
- 2008-ban a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központjában egészségügyi szakmenedzserként végzett, majd 2014-ben kórházi, klinikai gyógyszerészet és gyógyszerellátási gyógyszerészet szakvizsgát tett.
- Rezendens gyógyszerészként dolgozott 2001–2002 között a Semmelweis Egyetem Egyetemi Gyógyszertárának Gyógyszerügyi Szervezési Intézetében, majd 2002-ben a Gyógyszerkészítmények Osztály osztályvezető gyógyszerésze, 2006-ig egyetemi tanársegéd, egyetemi adjunktus, 2007-től igazgatóhelyettes, 2011-től egyetemi docens. 2009 szeptemberétől egyetemi főgyógyszerész, 2018 júliusától stratégiai és fejlesztési rektorhelyettes.
- Az orvos- és egészségügyi képzést folytató felsőoktatási intézmények fejlesztéséért felelős miniszteri biztos lett 2017-ben.
- Az Innovációs és Technológiai Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkárának 2020 augusztusában nevezték ki.

ta a kormány azzal a céllal, hogy minél előbb megvalósulhassanak azok a fejlesztések, amelyeknél a közbeszerzés már a megfelelő szakaszban jár. Ebben 20 egyetem, illetve az intézménnyel együttműködő partner kapott jelentős fejlesztési forrást, így például megkezdődhetett az Állatorvostudományi Egyetem, az Óbudai Egyetem és az Andrássy Gyula Német Egyetem campusának bővítése. Az állami intézményeknél elkezdődik a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Tudományos és Innovációs Parkjának fejlesztés-

tünk arról, hogy 35 intézmény részeseül anyagi támogatásban. Az elnyert forrásokat robottechnológia, szimulációs rendszerek, digitális kompetenciák fejlesztésére fordítják, hiszen ezek is hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyar felsőoktatás 21. századivá válhasson.

Sokat emlegetett téma a kollégiumok fejlesztése. Milyen helyzetképet lehet vázolni ebben a témában?

A 2010 előtti kollégiumfejlesztések adósrabszolgaságba hajszolták

FILOFAX[®]

www.gyuruskalendarium.hu

kalendáriumok, jegyzetek,
pótlapok, tervezők

MAGYARORSZÁG

INNOVÁCIÓS BÖLCSŐVÉ VÁLHAT

A Hungarian Startup University Program (HSUP) részben azért jött létre, hogy serkentsse a fiatalok vállalkozói kedvét. A kezdeményezés iránt már külföldön is egyre többen érdeklődnek – mondta el Kőlkedi Krisztián, az Express Innovation Agency stratégiai vezérigazgató-helyettese.

Milyen igény hívta életre a Hungarian Startup University Programot?

A program ötlete először 2018-ban született meg. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal elhatározta, hogy segítőt jobbot nyújt a hazai startup életnek. Ezért életre hívtunk egy szakértői testületet, amelyben ott ültek a piaci anyagbefejtetők, a tőkealapok, az inkubátorok és a startupok képviselői is. Az indulásnál fontos volt, hogy ne a döntéshozói szint határozza meg, hogy hol kell segíteni a szektornak, hanem a szektor mondja meg, hogy mire van szüksége.

A megbeszéléseken kiderült, hogy komoly problémát jelent, hogy a fiatalok nem szívesen vállalkoznak, nem érdekli őket az innováció és úgy összességében nem sokat tudnak a startup életéről.

Ekkor döntöttünk úgy, hogy létrehozunk egy olyan komplex programot, amely kezeli a fennálló hiányosságokat. Megismerteti a hallgatókkal a megoldásközpontú gondolkodást, illetve a vállalkozói mindset-et úgy, hogy közben ablakot nyit a startup életre.

Mivel hasonló kezdeményezések alig akadtak az országban, és azok is csak elszórtan, hullámzó minőségben, egymással rivalizálva működtek, fontos volt, hogy egységes keretekkel az egész országot lefedjük, összefogva a különböző szereplőket a hazai innovációs térben.

Hány egyetemmel vannak kapcsolatban?

Jelenleg 27 magyarországi egyetemen vagyunk jelen, illetve egy nemzetközi, magyar fiatalok érdekképviseletével foglalkozó szervezetnek, a Magyar Ifjúsági Konferenciának hála, külhoni hallgatóknak is elérhető a programunk.

A HSUP-nál az oktatás két félévre van bontva. Ezek hogyan épülnek fel?

Az első félévben az alapismeretek elsajátításán van a hangsúly. A hallgatók megismerhetik a vállalkozói világ működését, illetve megtanulnak projekttervet írni egy ötletre. Ha sikeresen levizsgáznak, az első félévért kreditet kapnak. A második félévben a kredit mellett havi 150 ezer forint ösztöndíj is ütheti a markukat. Itt már a projektötletek köré szerveződött csapatok együtt dolgoznak tovább. Innentől a közös innovációjuk támogatása, fejlesztése és mentorálása van előtérben. A második félév végén hallgatók tanulmányaik sikeres lezárásához

az Introduction Day-en az innováció világának szereplői, és az érdeklődők előtt mutatják be felvéves munkájukat, sikereiket és kudarcaikat. Ezt követően a leginkább befektetésre érett csapatok részt vehetnek a Demo Day-en, ahol már rangos befektetők és inkubátorok előtt mutathatják be projektjeiket, a legjobbak pedig akár befektetést is kaphatnak.

Mi a feltétele annak, hogy valaki bejusson a második félévbe?

Az első félév végén az egyetemek elbírálják a beadott projektötleteket. Ahhoz, hogy egy hallgató a második félévbe is belevághasson a projektjébe, tovább kell jutnia, vagy csatlakoznia kell egy olyan csapathoz, amely sikeresen vette az első megmérettetést.

Az oktatási programot személyre szabják. Ez mit jelent a gyakorlatban?

A kurzus egy személyre szabott teszt kitöltésével kezdődik. A szoftver ez alapján tesz javaslatot, hogy a jelentkező milyen pozícióban állna meg leginkább a helyét: menedzserként, technológiai emberként, vezetőként vagy kreatívként. Ha a teszt kitöltője

NÉVJEGY

- A középiskola elvégzése után a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Karán szerzett diplomát.
- Karrierjét saját startupok után, üzletfejlesztési tanácsadóként, szervezetfejlesztő trénerként kezdte, majd több helyen töltött be üzletfejlesztésért felelős vezetői szerepkört. Ezután a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalnál folytatta – kezdetben startupokért felelős elnöki megbízottként –, majd KFI Szolgáltatási Főosztály vezetőjeként.
- 2021-ben került az újonnan élte hívott Express Innovation Agency Zrt. stratégiai vezérigazgató-helyettesi pozíciójába, ahol jelenleg is a hazai startup és I2B világ támogatásán dolgozik, a tehetséggondozástól a nemzetközi piac kapujáig.

nem elégedett a döntéssel, akkor ezt felül is bírálhatja. A kiválasztott pozíció alapján pedig mindenki személyre szabottan sajátíthatja el a kurzuson megszerezhető ismereteket, méghozzá úgy, hogy a hallgatók hozzájuk illő plusztananyagokat is kapnak.

A programhoz több cég is csatlakozott. Mi az ő feladatuk?

Partnereink között olyan nagyvállalatokat tudhatunk, mint a Microsoft, az Antenna Hungária, a Bosch, a Mol vagy az MVM. Változó, hogy ki milyen segítséget ad. Csak néhány példát említve: vannak inkubátorok, amelyek szakmai tanácsadást nyújtanak, mások pénzügyi támogatást adnak a prototípusok kifejlesztéséhez, de olyan szervezetek is akadnak, amelyek a projektötletek piaci bevezetésében segídeknek.

Milyen a program fogadtatása?

A HSUP több nemzetközi díjat is elnyert. Legutóbb tavaly év végén az Európai Fiatal Vállalkozói Szövetség ismerte el a kezdeményezésünket. Decemberben nekünk ítelték Európa Leginnovatívabb Üzletfejlesztési Projektjének címét. Azóta kilenc állam jelentkezett be, hogy át-

venné a programunkat, így a HSUP helyi változatai minden bizonnyal több országban is elindulnak. Nem csak a szomszédainkból keresnek minket: a tengerentúlról és a Közel-Keletről is kaptunk érdeklődést. Így van rá esély, hogy idővel nem csupán országos, hanem nemzetközi versenyeket is tudunk szervezni.

Tavaly volt egy visszamérésünk, amely azt mutatta, hogy a résztvevőknek, az egyetemeknek és a partnereknek több mint a 90 százaléka elégedett volt a HSUP-al. Vannak egyetemek, amelyek külön workshop-okat és programokat szerveznek a HSUP köré. Több felsőoktatási intézmény saját HSUP imázsfilmet is készített. A diákok közt pedig akadt, aki megírta nekünk, hogy az egyetemi tanulmányai során a legjobb dolog, ami történt vele, hogy részt vett a kurzusunkon. Azt pedig külön kiemelte, nem is gondolta volna, hogy egy állami program lehet ilyen jó. De a legnagyobb elismerést talán még is az jelenti, amikor látjuk, hogy a nálunk végzett hallgatók, kilépve a nagyvilágba kamatoztatják a nálunk tanultakat. Volt egy csapat, amelynek a tagjai másfél éve még azt sem tudták, hogy mi fán terem az innováció és a startup világ, nálunk viszont összeraktak egy remek projektötletet. Segítettünk, hogy eljussanak egy inkubátorprogramba, így már működő startupként juthattak ki Amerikába. Mondhatni szinte a semmiből eljutottak oda, hogy most a saját cégük vezetőjeként Las Vegasban és Los Angelesben tárgyalnak a befektetőkkel arról, hogy a magyar piacra amerikai tőkét hozzanak. Ez szinte mindennél több elismerést jelent.

Mik a tapasztalataik: a vállalkozói kedv mekkora a fiatalok körében?

Három éve, vagyis még azelőtt, hogy a program elindult volna, készítettünk egy felmérést. A fiatalok vállalkozói hajlandósága 32 százalék körül mozgott. Most, hogy már két éve fut a HSUP, ez az arány a duplájára nőtt. A programunknak pedig pont ez volt az egyik legfőbb célja: fel akartuk tüzelni a fiatalok vállalkozói kedvét.

Vannak jövőbeli tervek a program kapcsán?

Fontos leszögezni, hogy a HSUP csak egy lépcsőfok a sok közül: több programmal is segítjük az ígéretes ötleteket. A portfóliónk nyolc lépcsőből áll. Gyakorlatilag addig el tudjuk kísérni a startupokat, amíg a piacra ki nem vezetik az ötletüket és sikeres céggé nem válnak. Úgy gondolom, hogy ha ez a rendszer tovább működik, akkor Magyarország egy innovációs bölcsővé válhat, ahol a startupok könnyen szárba tudnak szökkenni és megjelenhetnek az új Rubikok és Irinyik, akik az ötleteikkel komoly nemzetközi sikereket tudnak elérni. Ha továbbmegyünk a megkezdett úton, akkor jelentős lépésekben növelhetjük annak esélyét, hogy Magyarország 3-5 éven belül az európai innovációs közösség egyik meghatározó szereplőjévé váljon. ■

TÖBB ÁLLAMI ÖSZTÖNDÍJAS HELY, MAGASABB ÖSZTÖNDÍJAK

A megújult felsőoktatásban bevezetett változtatások a hallgatók érdekeit szolgálva hatnak a lemorzsolódás ellen, valamint növelik a felsőoktatásban részt vevők számát. A finanszírozási modell átalakításával több ponton is javulnak az egyetemisták anyagi lehetőségei.

A

2016-os felsőoktatási stratégia mentén 2020-ban megvalósult modellváltástól sokan tartottak. Féltek az autonómiát, de leginkább az államilag finanszírozott helyeket. Ma az állam a közérdekű feladatot ellátó közhasznú alapítványok által fenntartott egyetemeken az állami ösztöndíjasok arányát 80 százalékban rögzítette a következő hat évre. Ez az arány korábban 69 százalékos volt. Ezáltal a fiatalok többségének – modellt váltott, vagy egyházi fenntartású intézményben tanul a hallgatók háromnegyede – nem kell fizetnie a tanulmányaiért, továbbá jó néhány ösztöndíj elnyerésére van lehetőségük és sokféle, teljesítmény vagy szociális helyzet alapján kapható ösztöndíjat pályázhatnak meg és nyer-

hetnek el (*lásd erről a Jó tudni! című írást*).

LEMORZSOLÓDÁS ÉS ANYAGI KÖRÜLMÉNYEK

Az Eurostudent legfrissebben elérhető VII. felméréséből is kiderül, hogy összefüggés van a lemorzsolódás, a kései egyetemkezdés, -befejezés, illetve az anyagi nehézségek között.

A felmérés 2021 augusztusában Magyarországra vonatkozóan közölt adataiból kiderül, hogy a diákok átlagosan 15 százaléka szembeállt már anyagi nehézségekkel a tanulmányai során, és a tanulmányiukat megszakítók 14-43 százaléka mondta azt, hogy erre anyagi okok miatt került sor. A kutatás arra is rámutatott, hogy az összes hallgató 24,1 százalékának van súlyos vagy nagyon súlyos pénzügyi nehézsége. Az elindult ösztöndíj, a tehetségeket támogató pályázatok, szociális ala-

pú támogatások és az egyetemeken szinte egységesen megkezdődött mentorprogramok hatását egyelőre nehéz pontosan megbecsülni. Több univerzitás – a velük kötött finanszírozási szerződésben rögzített vállalások mentén – mentorprogramot hozott létre, amelynek lényege, hogy a fiatalokat segítik az egyetemi ritmus felvételében, a kredit-előrehaladás ütemének tartásában és egyéb problémáik kezelésében.

A HALLGATÓK LAKHATÁSI KÖRÜLMÉNYEI

Az Eurostudent VII. kutatás egy diák átlagos költségeinek szerkezetére vonatkozóan azt állítja, hogy a nappali munkarendben tanulók költségeinek 23,5 százalékát lakhatási kiadások teszik ki. Ezek a nappali munkarendű és önállóan élő tanulók körében jelentik arányaikban a legnagyobb kiadási tételt (33 százalékot), míg a legkisebbet az ugyanolyan munkarendű, de a szüleikkel élők esetén (17 százalék).

A tanulmányaikat nappali munkarendben folytatók közel harmada él a szüleivel, majdnem ugyanennyien laknak kollégiumban és közel négytizednyi az önálló háztartásban élők aránya – derül ki az Eurostudent VII. felméréséből. A szülőkkel legnagyobb arányban a főként gazdaságtudományi képzéseket nyújtó intézmények hallgatói élnek (39 százalékuk), a legkevesebben pedig a jellemzően pedagógiai alapképzéseket nyújtó és speciális, kisebb intézmények tanulói, viszont ez utóbbiak fele él kollégium-

”

A TANULMÁNYAIKAT NAPPALI MUNKARENDBEN FOLYTATÓK KÖZEL HARMADA ÉL A SZÜLEIVEL, MAJDNEM UGYANENNYIEN LAKNAK KOLLÉGIUMBAN ÉS KÖZEL NÉGYTIZEDNYI AZ ÖNÁLLÓ HÁZTARTÁSBAN ÉLŐK ARÁNYA.

ban. Önállóan legnagyobb arányban a főként művészeti képzéseket nyújtó intézmények diákjai élnek (56 százalékuk). Legnagyobb arányban a főként művészeti képzések, a hitéleti és pedagógiai képzést nyújtó intézmények tanulói élnek együtt a párjukkal, a házaspár vagy élettársakkal (26 százalék). A barátokkal, hallgatótársakkal való együttélés leginkább a műszaki (44 százalék) és pedagógiai vagy speciális képzéseket nyújtó intézmények tanulóira jellemző (57 százalék). Vagyis azok, akik nem a szüleikkel vagy kollégiumban élnek, nagy arányban választják azt, hogy a társukkal vagy a barátaikkal élnek együtt. *(Az alábbi cikkről lásd még cikkünket a 32. oldalon.)*

MUNKA, ÖSZTÖNDÍJ, CSALÁDI TÁMOGATÁS, HITEL

A diákok bevételeit vizsgálva azt látjuk, hogy saját maguk finanszírozására dolgozni is hajlandók, bár többségük otthonról is kap támogatást, emellett többen élnek a diákhitellel. A kutatásból kiderül: a szülői támogatás a nappali munkarendben tanulók bevételeinek az 50 százalékát is meghaladja, míg a részidős képzéseknél ez az arány már csak 20 százalék, náluk a saját jövedelem a bevételek háromnegyedét teszi ki.

Az átlagosnál jobb szociális helyzetűek kapnak tanulmányi ösztöndíjat a legnagyobb arányban (51 százalékuk). Őket követik az átlagnál rosszabb helyzetűek 42 százalékkal, a legkisebb arányban pedig az átlagos helyzetűek kaptak ösztöndíjat (37 százalék).

A félév közben végzett munka heti óraszám a nappali munkarendben tanulók közel 60 százalékánál nulla óra, vagyis ők lényegében nem, vagy alig dolgoznak. A teljes idejű képzésen lévők 30 százaléka

1 és 20 óra között dolgozik egy héten, míg 15 százalékuk több mint 20 órát. A családi támogatások a legkisebb arányban (21 százalék) azok bevételi szerkezetét alkotják, akik legalább heti 20 órát dolgoznak és mellette kollégiumban laknak. A saját jövedelem aránya ugyanakkor meghaladja a teljes bevételen belül a 60 százalékot azoknál, akik heten-

hatása lehet. Ha a pluszjövedelem családi támogatásból, pluszösztöndíjből, esetleg diákhitelből érkezik, akkor a hallgató biztosan képes a fő tevékenységére, vagyis a tanulásra koncentrálni.

DIÁKHITELLEL KÖNNYEBBÉ TEHETED AZ EGYETEMI ÉVEID

Ahogy a felvételi jelentkezési időszak közeledik, a legtöbb családban elgondolkoznak azon, miből és hogyan finanszírozzák a fiatal egyetemi éveit. Vannak, akik képesek anyagilag támogatni a gyermekeik felsőoktatási tanulmányait, és egy kis ösztöndíj elég ennek kiegészítésére. Ahol ez nem megoldott, ott a tanulmányok melletti munkavégzés és a diákhitel jelenti a megoldást. Diákinterjúinkból kiderül, hogy van, akinek a diákhitel jelentette a megoldást, mások pedig dolgoznak, de olyan is van, aki nem tudja összeegyeztetni ez utóbbit a tanulmányokkal. A diákhitel 2001 óta segít eldönteni ezt a dilemmát. A hallgatói lét finanszírozására az alacsony kamatozású, szabad felhasználású Diákhiteli jelenthet megoldást, a tanulmányok finanszírozására pedig a nullaszázalékos kamatozású Diákhitelz. A magyar diákhitelkezési modell Európa-szerte, de világviszonylatban is az egyik legkedvezőbb és legsikeresebb rendszer, amely e kiegészítő pénzügyi forrás biztosításán keresztül járul hozzá az általánosan hozzáférhető, minőségi oktatás fenntarthatóságához. A felvehető összeg az igények mentén folyamatosan növekedett, jelenleg már havi 150 ezer, külföldi ösztöndíjprogram keretében folytatott tanulmányok esetén pedig havi 300 ezer forint is felvehető a szabad felhasználású Diákhitel termékkel, míg a tanulmányok finanszírozására igényelhető kamatmentes

te legalább 20 órát dolgoznak, valamint vagy önállóan, vagy a szüleikkel élnek. A bevételi források tekintetében a kollégiumban lakó, munkát nem végző hallgatók jövedelmében a legkiemelkedőbb az állami tanulmányi támogatások aránya (32 százalék), míg azok körében a legkisebb (alig 7 százalék), akik a szüleikkel élnek, mellette pedig átlagosan heti 20 óránál többet dolgoznak.

A tanulóknak természetesen nem szükséges a családjukra támaszkodni a költségeik fedezésében, ha magasabb ösztöndíjat érnek el, többet dolgoznak vagy diákhitelt vesznek fel.

A munka megítélése ugyanakkor megosztó téma az egyetemistákat illetően, hiszen a lemorzsolódást és a tanulmányok kitolódását erősítő

Diákhitel2 a képzés árához igazodik, nincs felső határa. A Diákhitel Pluszt 2022. szeptember 30-ig bárki igényelheti, akinek aktív hallgatói jogviszonya van, magyar állampolgár, az 55. életévét nem töltötte be és van bejelentett lakcíme. Ebben a konstrukcióban 500 ezer forint is igényelhető, kamatmentesen, szabadon választott, 1-5 éves időintervallumon belüli futamidővel. A kialakult helyzetre tekintettel ez utóbbit az is igényelheti, aki menekültként elismert, letelepedési vagy bevándorlási engedélye van, a rendeletben meghatározott jogcímen Magyarországon a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezik. A Képzési Hitel pedig az önköltséges képzések díját fedezi, a kölcsön később **KAMATMENTESEN FIZETHETŐ VISSZA.**

NÉHÁNY SZABÁLY, AMI SEGÍT A DÖNTÉSBEN:

- A szabad felhasználású Diákhitel2-et a magyar állampolgárságú külföldi magyar diákok is igényelhetik, erdélyi és délvidéki egyetemeken való tanulmányokhoz is.
 - A hitel felvételének egyetlen feltétele a felsőoktatási intézményben létrejött aktív hallgatói jogviszony, sem hitelbírálat, sem fedezet nem szükséges.
 - A Diákhitel1 szabad felhasználású hitel kamata jelenleg 1,99 százalék, míg a Diákhitel2, a Diákhitel Plusz és a Képzési Hitel kamatmentes.
- Tények és kedvezmények:*
- Az átlagos ügyfél a diploma megszerzését követő hat év alatt fizeti vissza a tartozást. A végzett diákoknak nem okoz gondot a törlesztés, ami abból is látszik, hogy átlagosan a havi kötelező törlesztőrészlet másfélszeresét fizetik.
 - A leendő édesanyák várandósságuk 90. napját követően 36 hónapra kérvényezhetik a felvett hallgatói kölcsönök kamatmentességét és a törlesztés felfüggesztését. Nem kell megfizetniük a tartozásuk felét, ha a hitelfelvétel

JÓ TUDNI!

MILYEN ÖSZTÖNDÍJAK SEGÍTIK A HALLGATÓKAT?

Az alábbi felsorolásban szereplő ösztöndíjon kívül több, az adott egyetemen elérhető, vagy speciális, tematikus ösztöndíjak is elérhetők. Ezekről és az itt felsoroltakról érdemes a saját intézmény honlapján tájékozódni.

Teljesítményalapú ösztöndíjak

- Tanulmányi ösztöndíj
- Szakmai gyakorlati ösztöndíj
- Intézményi szakmai, tudományos és közéleti ösztöndíjak
- Nemzeti felsőoktatási ösztöndíj (korábban köztársasági ösztöndíj)

Szociális alapon adható ösztöndíjak

- Alaptámogatás
- Rendszeres szociális ösztöndíj
- Rendkívüli szociális ösztöndíj
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

Speciális ösztöndíjak, támogatások

- Klebelsberg Képzési Ösztöndíj
- Magyar Sportcsillagok Ösztöndíj
- Erasmus és Campus Mundi (Tempus Közalapítvány)

követően megszületik a második gyermekük, míg a harmadik gyermek érkezését követően a teljes diákhitel-tartozásukat elengedik. Ha valakinek egyszerre több diákhitel is van, eldöntheti, hogy melyiknél veszi igénybe a könnyítést.

■ Az indulást követő években a kölcsönfelvevők száma 40, 50, 60 ezer is volt, a 2010-es évre a hitelválság és a demográfiai hullámvölgy miatt 10 ezer alá süllyedt ez a szám. Tavaly az utóbbi pár év trendjének megfelelően a rendszer indulási éveivel hasonló nagyságrendben történt új szerződés alapján hitelfolyósítás.

■ A Diákhitel Központ kínálta termékeket eddig közel félmillió szerződés keretében vették igénybe az ügyfelek, több mint 434 milliárd forint értékben. Csak tavaly több mint 33 milliárdot folyósított a központ.

- A szabad felhasználású termék havi maximum 150 ezer forint értékben vehető fel, 11 szemeszteren át.
- Az önköltséget fedező Diákhitel2 mértéke nincs maximálva, minden esetben az adott képzési díjhoz igazodik. Például aki orvosnak tanul, az 14 millió forintot is felvehet a teljes képzési idő alatt, mindezt nulla-százalékos kamattal.
- Mindenféle hitelbírálat nélkül a Diákhitel1 és Diákhitel2 a Neptun rendszerből indítva elektronikusan is felvehető. Nincs szükség papíralapú dokumentumok benyújtására vagy személyes ügyintézésre, ügyfélkapus hozzáférés segítségével néhány perc alatt igényelhető.
- Bármikor ingyenesen előtörleszthető.
- A kötelező törlesztés mértéke hiteltípustól függően a fizetés 4-11 százaléka. ■

TANÍTSUNK MAGYARORSZÁGÉRT: MENTORKÉNT IS ÉLMÉNY

A Tanítsunk Magyarországért (TM) program a kistelepüléseken élő fiataloknak segít. Korban hozzájuk közel álló egyetemista mentorok segítségével ismerhetik meg az elérhető továbbtanulási, munka- és élményszerzési lehetőségeket. Az immár országos lefedettségű, 17 felsőoktatási intézmény részvételével működő programról György László gazdaságstratégiaért és szabályozásért felelős államtitkár, a program alapítóját kérdeztük.

■ Miért jött létre a program?

Magyarországon – ahogy a világon mindenütt – vannak olyan, a munka- és a továbbtanulási lehetőségektől távolabb eső kistelepülések, ahonnan a gyerekek nem tudják befutni azt a pályát, amire a képességeik alapján alkalmasak lennének. Míg országos átlagban a lemorzsolódás 12,7 százalékos, a kistelepüléseken élő diákok 54,6 százaléka legfeljebb általános iskolai végzettséget szerez. Sokan 14 éves korukig nem hagyják el a településük határát, így az iskola- és közösségváltást is megpróbáltatásként élik meg. A TM program meghatározó élményekhez juttatja ezeket a diákokat. A mentorok segítenek elsajátítani a tananyagot, oktatói iránymutatás mellett foglalkoznak személyiségfejlesztéssel, pályorientációval, valamint vállalatlátogatást és sok kötetlen szabadidős foglalkozást szerveznek.

■ Miért érdemes mentorként részt venni a programban?

A mentor megmutatja a gondjaira bízottaknak a településen túli világ értékeit és a benne rejlő lehetőségeket. A programok közben a mentoráltak észrevétlenül sajátítanak el kulturális kódokat és ismereteket, emellett a jövőképük is formálódik. A közös élmény révén a mentor és a mentorált között erősebb kapcsolat jön létre, ami mindkét felet tanulásra, még több munkára ösztönzi. A mentorok olyan vezetői tapasztalatokra tesznek szert, amelyet később a munkaerőpiacon is tudnak hasznosítani.

A kölcsönös tanulás és kötődés az, ami a programot mozgásban tartja.

Az ösztöndíjprogramban havi 35 ezer forintot kapnak a mentorok, valamint havi 10 ezer forint költséget, amit a mentoráltakkal közös tapasztalatszerzésre fordíthatnak. A résztvevők a TM-kártyával ingyen vehetik igénybe a MÁV és a Volán járatait, a fővárosi mentorok díjmentesen juthatnak el mentoráltjaikhoz a Mol Limo autóival.

■ Mik a program távlati céljai?

A legfontosabb célkitűzés, hogy 2030-ra minden Magyarországon felnövő gyermeknek legyen szakmája, szerezhessen érettségit, diplomát, valamint hogy a közös munka és a közösen szerzett élmények tárgítsák a kisdíjak horizontját, a mentorok nagytetvéként segítsék őket abban, hogy képesek legyenek kihozni magukból a legjobbat – legyen az szakmaszerzés, érettségi, továbbtanulás, sport, művészetek és végül az elhelyezkedés a munkaerőpiacon. Célunk, hogy a fiatalok megértsék: a tanulás és a munka kifizetődő, és érdemes küzdeni az álmaikért. Minden gyermek tehetséges valamiben, a mi feladatunk, hogy segítsük őket abban, hogy megtalálják a saját útjukat. Jó példát mutatunk, kinyitjuk számukra a világot és kísérjük őket a választott úton.

■ Az indulása óta milyen eredményei vannak a TM programnak?

Az idén tavasszal 13 egyetem 1028 mentora kezdte meg a gondjaira bí-

zött 4040 diákkal a mentorálást 107 általános iskolában. A siker mérhető: az iskolai hiányzások csökkentek, a diákok jegyei javultak, a mentoráltak 98,6 százaléka pedig továbbtanul. A tanulók közeli barátainak száma nőtt, nyitottabbak lettek, javult az önértékelésük és pozitív jövőkép alakult ki bennük.

■ Mire a legbüszkébbek?

A mentorok lelkesek, ötletesek, a diákok beszámolóit sokszor megható, máskor viccesek. A legelső mentorálások egyikén, egy élménydús városnézés, mozi, óriáskerekezés és pizzázás után azt kérdezték a mentorok a gyerekektől, hogyan értékelnék a napot. Akkor magasra tették a léceket az újszentmargitai hetedikesek: tíz pontból százat adtak a programra. Az egyik mentorált kisdíjak elmondása szerint a tanárai sem hittek benne, de a mentora igen, így sikerült is bejutnia a vágyott gimnáziumba. Többen pedig azért tanulnak, hogy később ők is járhassanak azokra az egyetemekre, amelyeken a mentoraik tanulnak. ■